

Verslag van Bevindingen

Rolnummer: LPL .068

DE BEDRIJFSKOMMISSIEKAMER VOOR DE OVERHEID VOOR
LAGERE PUBLIEKRECHTELIJKE LICHAMEN, ADVISERENDE NAAR
AANLEIDING VAN EEN VERZOEK OM BEMIDDELING INZAKE EEN
GESCHIL TUSSEN

- 1 De ondernemingsraad van de gemeente Aalten (de onderneming),
verder te noemen de ondernemingsraad

en
2. De gemeente Aalten, verder te noemen de onderneming
vertegenwoordigd door de gemeentesecretaris, verder te noemen de
bestuurder

Verloop van de procedure

- Achtergronden

Bij conceptbesluit d.d. 22 juni 1999 heeft de ondernemer het voornemen om te komen tot een regeling ten aanzien van de vaststelling van de ingangsdatum van functieniveau, na afronding van een functiewaarderingsronde. Dit conceptbesluit is ter advisering voorgelegd aan de ondernemingsraad. De ondernemingsraad heeft niet gereageerd op het concept.

Bij conceptbesluit d.d. 13 maart 2001, omgezet in een definitief besluit d.d. 20 maart 2001, wordt besloten tot de invoering van de regeling ten aanzien van de vaststelling van de ingangsdatum van functieniveau na afronding van de functiewaarderingsronde. Dit besluit wordt ter kennisneming aan de ondernemingsraad gezonden.

De tekst van de regeling uit 2001 wijkt af op één onderdeel af van de eerdere tekst uit 1999 en wel ten aanzien van de datum van vaststelling van functies die hoger gewaardeerd worden. In de voorlaatste alinea van de toelichting op de B&W-rapportage is de zinsnede 'per 1 januari 1998 (?)' gewijzigd in 'per 1 januari 1999'.

De ondernemingsraad is met laatstgenoemde ingangsdatum niet eens en stelt in de overlegvergadering aan de orde dat hij niet wenst in te stemmen met de ingangsdatum van 1 januari 1999, aangezien in het verleden was afgesproken dat als ingangsdatum zou worden vastgesteld 1 januari 1997. Voorts wijst de ondernemingsraad de bestuurder er op dat de laatste dient te motiveren waarom is afgeweken 'van zaken waarvoor wij instemmingsplichtig zijn' (brief d.d. 14 mei 2001).

Bij brief d.d. 5 juli 2001 geeft de bestuurder aan de ondernemingsraad te kennen dat is besloten tot het nemen van een gewijzigd besluit ten aanzien van de vaststelling van criteria voor het bepalen van de ingangsdatum voor het functieniveau en dat de ondernemingsraad geen instemmingsrecht toekomt.

Bij brief d.d. 12 september 2001 claimt de ondernemingsraad een instemmingsrecht ten aanzien van het, naar zijn mening, herziene besluit van 20 maart 2001.

Bij brief d.d. 15 november 2001 geeft de bestuurder te kennen aan de ondernemingsraad dat hij zijn besluit zoals vervat in zijn brief van 5 juli 2001 handhaaft.

- Behandeling van het geschil

Bij verzoekschrift d.d. 18 februari 2002 heeft de ondernemingsraad bij de Bedrijfscommissie voor de Overheid een verzoek om bemiddeling en advies ingediend als bedoeld in artikel 36, derde lid, van de WOR inzake zijn geschil met de bestuurder. Dit geschil is door de Bedrijfscommissie ter behandeling doorverwezen naar de Bedrijfscommissiekamer voor Lagere Publiekrechtelijke Lichamen (hierna: de Kamer).

Desgevraagd heeft de bestuurder bij schrijven van 14 maart 2002 gereageerd op het verzoek om bemiddeling en advies van de ondernemingsraad.

De Kamer heeft partijen in de gelegenheid gesteld om op 9 april 2002 tijdens een zitting van de Kleine Commissie - welke de Kamer uit zijn midden heeft samengesteld voor de uitvoering van het mondelinge gedeelte van de bemiddelingsprocedure - hun standpunten mondeling toe te lichten.

Ter zitting zijn verschenen de heren G.J. van de Vooren, voorzitter,

F. Willemsen, secretaris, de heer W.H. van der Heide, waarnemend secretaris en de heer P. Zevenhuijzen, gemachtigde, namens ondernemingsraad en de heer C. Waterlander, gemeentesecretaris en bestuurder van de gemeente Aalten.

Omdat beide partijen aan de Kamer te kennen hebben gegeven daar bezwaar tegen te hebben, heeft de Kamer de termijn, bedoeld in artikel 36, derde lid, van de WOR niet verlengd met twee maanden.

Blijkens de verklaringen van partijen ter zitting zijn zij niet overeengekomen een eventueel advies van de Kamer als bindend te beschouwen.

Omvang van het geschil

Aan de Kamer wordt ter bemiddeling en advisering voorgelegd de beantwoording van de vraag of hij een instemmingsrecht heeft ten aanzien van de vaststelling van het tijdstip (datum) van ingang van functieniveau.

Standpunt van de ondernemingsraad

Uit de overgelegde stukken en het ter zitting besprokene is gebleken dat het standpunt van de ondernemingsraad als volgt luidt.

De ondernemingsraad is van mening dat de bestuurder zijn besluit d.d. 20 maart 2001 ter instemming aan de ondernemingsraad had moeten voorleggen, omdat sprake is van een besluit in de zin van artikel 27, eerste lid onder c WOR. Door te besluiten als ingangsdatum van de meeste functies 1 januari 1999 vast te stellen wijkt de ondernemer af van de in eerder onderling overleg bepaalde datum van 1 januari 1997 voor deze functies.

Deze wijziging of afwijking is instemmingsplichtig.

Met deze wijziging kan de ondernemingsraad niet instemmen. De datum van 1 januari 1997 hangt samen met de organisatiewijziging van die datum, waarbij de feitelijk door de medewerkers te verrichten werkzaamheden zijn gewijzigd. De latere organisatiewijziging van 1 januari 1999 was slechts een formele wijziging.

De ondernemingsraad noemt voorts het belang van een soepel functionerende organisatie en marktconforme salariering.

Reactie van de bestuurder

Uit de overgelegde stukken en het ter zitting besprokene is gebleken dat de reactie van de bestuurder op het standpunt van de ondernemingsraad als volgt luidt.

De bestuurder is van mening dat de ondernemingsraad geen instemmingsrecht op grond van de WOR toekomt, omdat het besluit ten aanzien van de

ingangsdatum van de nieuw vastgestelde rangordewaardering niet onder de werkingsfeer van artikel 27 WOR valt.

Ten aanzien van de feiten merkt de bestuurder op dat de gemeente Aalten in het jaar 2000 een algehele functiewaarderingronde heeft afgerond, waarbij de ondernemingsraad is betrokken geweest in de keuze van het systeem en de keuze van het extern bureau dat de algehele ronde functiewaardering heeft begeleid.

Tevens wijst de bestuurder er op dat in de toelichting op het conceptbesluit van 22 juni 1999 slechts een aantal mogelijke data van invoering worden genoemd. De beslissing is genomen op 20 maart 2001.

Ten slotte merkt hij op dat de ondernemingsraad de nietigheid van het besluit heeft ingeroepen na afloop van de implementatie.

Relevante bepalingen uit de WOR

Art. 27 lid 1 de ondernemer behoeft de instemming van de ondernemingsraad voor elk door hem genomen besluit tot vaststelling, wijziging of intrekking van:

- a. (...);
- b. (...);
- c. een belonings- of een functiewaarderingssysteem;
- d. (...);
- e. (...);
- f. (...);
- g. (...);
- h. (...);
- g. (...);
- i. (...);
- j. (...);
- k. (...);
- l. (...);

een en ander voor zover betrekking hebbende op alle of een groep van de in de onderneming werkzame personen.

Art. 27 lid 2 de ondernemer legt het te nemen besluit schriftelijk aan de ondernemingsraad voor. Hij verstrekt daarbij een overzicht van de beweegredenen voor het besluit, alsmede van de gevolgen die het besluit naar te verwachten valt voor in de onderneming werkzame personen zal hebben. De ondernemingsraad beslist niet dan nadat over de betrokken aangelegenheid ten minste éénmaal overleg is gepleegd in de overlegvergadering. Na het overleg deelt de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk schriftelijk en met

redenen omkleed zijn beslissing aan de ondernemer mee. Na de beslissing van de ondernemingsraad deelt de ondernemer zo spoedig mogelijk schriftelijk aan de ondernemingsraad mee welk besluit hij heeft genomen en met ingang van welke datum hij dat besluit zal uitvoeren.

Art. 27 lid 3 (...).

Art. 27 lid 4 (...).

Art. 27 lid 5 Een besluit als bedoeld in het eerste lid, genomen zonder de instemming van de ondernemingsraad of de toestemming van de kantonrechter, is nietig, indien de ondernemingsraad tegenover de ondernemer schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. De ondernemingsraad kan slechts een beroep op de nietigheid doen binnen een maand nadat hetzij de ondernemer zijn besluit overeenkomstig de laatste volzin van het tweede lid heeft meegedeeld, hetzij – bij gebreke van deze mededeling – de ondernemingsraad is gebleken dat de ondernemer uitvoering of toepassing geeft aan zijn besluit.

Art. 27 lid 6 (...).

Art. 36 lid 2 de ondernemingsraad en de bestuurder kunnen de kantonrechter verzoeken te bepalen dat de bestuurder, onderscheidenlijk de ondernemingsraad gevolg dient te geven aan het overigens bij of krachtens deze wet is bepaald, een en ander voor zover dit van de bestuurder onderscheidenlijk de ondernemingsraad afhangt.

Art. 36 lid 3 Een verzoek aan de kantonrechter op grond van deze wet, (...), is niet ontvankelijk indien de verzoeker niet vooraf schriftelijk de bemiddeling van de bedrijfscommissie heeft gevraagd.

Ter zitting verstrekte informatie

De Kamer stelt vast dat de CAR/UWO regeling van toepassing is binnen de gemeente Aalten. In deze regeling is wel voorzien in een beloningssysteem, maar niet in een functiewaarderingsysteem, als bedoeld in artikel 27, lid 1, van de WOR.

Met betrekking tot het door partijen naar voren gebrachte, heeft de Kamer volgende onderwerpen achtereenvolgens aan de orde gesteld.

1. Het moment waarop de ondernemingsraad voor de eerste maal kennis kreeg van de beslissing van de wijziging van de ingangsdatum van de bezoldiging naar aanleiding van de functiewaardering in relatie tot de datum waarop de nietigheid werd ingeroepen.
2. De rolverdeling tussen georganiseerd overleg en ondernemingsraad met betrekking tot de functiewaardering.
3. De gevolgen van deze rolverdeling met betrekking tot de rechten van de ondernemingsraad.

De ondernemingsraad heeft aangegeven dat hem op 12 september 2001 duidelijk werd dat door het College van Burgemeesters en Wethouders het besluit genomen was om de functiewaardering met terugwerkende kracht op 1 januari 1999 te doen ingaan, in plaats van de oorspronkelijke datum van 1 januari 1997. De nietigheid van het besluit is - zo blijkt ter zitting - ingeroepen op 7 februari 2002

Op grond van het bepaalde in artikel 27, vijfde lid van de WOR kan de nietigheid van een besluit ingeroepen worden binnen een maand nadat het besluit bekend is geworden aan de ondernemingsraad, hetzij door mededeling van de bestuurder, hetzij doordat uitvoering gegeven wordt aan het besluit. Dit leidt ertoe, naar het oordeel van de Kamer, dat de nietigheid te laat is ingeroepen en dat het besluit mitsdien in kracht van gewijsde is gegaan en niet meer gewijzigd kan worden. De bestuurder is derhalve gerechtigd het besluit ongewijzigd uit te voeren.

Met betrekking tot de rechtsvraag die door de ondernemingsraad is voorgelegd merkt de Kamer op dat er bij het functiewaarderingsproces twee aspecten te onderscheiden zijn.

In de eerste plaats is dat de formele functiewaardering, waartoe behoren de keuze van het functiewaarderingssysteem en de keuze van het bureau dat de functiewaardering gaat uitvoeren. Partijen blijken niet van mening te verschillen over het feit dat de ondernemingsraad in deze een instemmingsrecht heeft. Dit blijkt ook uit het verloop van het proces zoals ter zitting is bevestigd door partijen.

Het tweede aspect dat een rol speelt bij de functiewaardering zijn de financiële gevolgen daarvan. De vaststelling van de conversietabel en de ingangsdatum van de functiewaardering zijn, gegeven het karakter van deze elementen van een functiewaarderingsproces, in principe voorbehouden aan het georganiseerd overleg. Ter zitting wordt door partijen meegedeeld dat door het georganiseerd overleg de conversietabel is vastgesteld. Met

betrekking tot de ingangsdatum van de functiewaardering is de rol van het georganiseerd overleg niet helder. De bestuurder geeft aan dat het besluit van 20 maart 2001 niet vooraf aan het georganiseerd overleg is voorgelegd en dat deze ook geen overleg of instemmingsrecht voor een dergelijk besluit heeft geclaimd.

Gehoord partijen is de Kamer van oordeel dat ten aanzien van het gehele proces gesteld kan worden dat de rolverdeling tussen georganiseerd overleg en de ondernemingsraad niet geheel helder was bij partijen. Dit leidt ertoe dat geconcludeerd moet worden dat stilzwijgend tussen bestuurder enerzijds en georganiseerd overleg en ondernemingsraad anderzijds is overeengekomen dat het georganiseerd overleg zijn bevoegdheid ten aanzien van de ingangsdatum van de functiewaardering heeft overgedragen aan de ondernemingsraad. Gelet op de systematiek van de wet houdt dit in dat de ondernemingsraad in een dergelijk geval instemming dient te verlenen. Partijen kunnen zich vinden in de constatering van de Kamer dat de ondernemingsraad om instemming had moeten worden gevraagd. Overigens hebben partijen vastgesteld dat het aan te bevelen is zowel de taakverdeling tussen georganiseerd overleg en ondernemingsraad nader te concretiseren en ook in de besluitvorming inzichtelijkheid te vergroten door besluiten helderder te formuleren. Ook de informatievoorziening kan aan een verbeterslag worden onderworpen.

De voorzitter stelt vast dat er sprake is van een geslaagde bemiddeling. Onder dankzegging voor de gepleegde inzet door een ieder, wordt de zitting gesloten.

Den Haag, 7 mei 2002

De Bedrijfscommissiekamer voor lagere publiekrechtelijke lichamen,
namens deze,

G.J.J.J. Heetman
voorzitter

mw. mr. J.C. Dekker
secretaris